

Examenreglement 2024-2025

HOUTKAMP
COLLEGE

[achterhoekvo.nl](https://www.achterhoekvo.nl)

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD 5

HOOFDSTUK I	ALGEMENE BEPALINGEN	6
Artikel 1	Begripsbepalingen	6
HOOFDSTUK II	ALGEMEEN DEEL	9
Artikel 2	Examenreglement	9
Artikel 3	De examencommissie en examensecretaris	9
Artikel 4	Toelating tot het eindexamen	11
Artikel 5	Afnemen eindexamen	11
Artikel 6	Indeling eindexamen; profielwerkstuk	11
Artikel 7	Onregelmatigheden	12
Artikel 8	Examenprogramma	13
Artikel 9	Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten	14
Artikel 10	Programma van toetsing en afsluiting	14
HOOFDSTUK III	HET SCHOOLEXAMEN	15
Artikel 11	Tijdstip schoolexamen	15
Artikel 12	Toegestane zaken bij afname schoolexamen	16
Artikel 13	Procedure bij verhindering schoolexamen	17
Artikel 14	Mededeling beoordeling schoolexamen	18
Artikel 15	Beoordeling schoolexamen	18
Artikel 16	Bezwaar tegen beoordeling van een schoolexamenonderdeel	19
Artikel 17	Herkansingsregeling schoolexamen	19
Artikel 18	Herexamen schoolexamen vmbo	21
Artikel 19	Bewaring van het schoolexamenwerk	21
Artikel 20	Examendossier	21
HOOFDSTUK IV	HET CENTRAAL EXAMEN	22
Artikel 21	Tijdvakken en afneming centraal examen	22
Artikel 22	Centraal examen in eerder leerjaar	23
Artikel 23	Opgave kandidaten centraal examen	23
Artikel 24	Regels omtrent het centraal examen	24
Artikel 25	Beoordeling centraal examen	24
Artikel 26	Beoordeling centraal examen cspe en cpe	24
Artikel 27	Vaststelling score en cijfer centraal examen	24
Artikel 28	Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen	25
Artikel 29	Verhindering centraal examen	25
HOOFDSTUK V	UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING	26
Artikel 30	Eindcijfer eindexamen	26
Artikel 31	Vaststelling uitslag	26
Artikel 32	Uitslag eindexamen leerwegen vmbo in 2024	26
Artikel 33	Uitslag eindexamen havo en vwo in 2024	27
Artikel 34	Voorschriften cum laude in schooljaar 2023-2024	28
Artikel 35	Herkansing centraal examen	29

Artikel 36	Diploma, cijferlijst en plusdocument	30
Artikel 37	Certificaat	32
Artikel 38	Duplicaten en afgifte verklaringen	32
HOOFDSTUK VI OVERIGE BEPALINGEN		33
Artikel 39	Afwijking wijze van examineren	33
Artikel 40	Gegevensverstrekking	33
Artikel 41	Bewaren examenwerk	34
Artikel 42	Afwijkende inrichting examen	34
Artikel 43	Spreiding voltooiing eindexamen	35
HOOFDSTUK VII SLOTBEPALINGEN		36
Artikel 44	Onvoorziene omstandigheden	36
Artikel 45	Inwerkingtreding examenreglement	36

Beste leerling, ouder, verzorger

Voor je ligt het examenreglement van het Houtkamp College. Het examenreglement legt de regels vast rondom het eindexamen. Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen dat we op school afnemen en het centraal examen dat landelijk wordt afgenomen. In de mavo start je al vanaf het derde leerjaar met onderdelen van het schoolexamen. Havo- en vwo-leerlingen beginnen hiermee vanaf leerjaar vier. Schoolexamenonderdelen komen voor in verschillende vormen. Het kunnen handelingsdelen, praktische opdrachten (PO), mondelinge of schriftelijke toetsen zijn. Ze hebben allemaal gemeen dat ze onderdeel zijn van het schoolexamen en dat het dus gaat om examenwerk.

Dit alles betekent dat het belangrijk is dat de gang van zaken en de regels rondom het schoolexamen goed beschreven zijn. Het zijn immers de afspraken die we met elkaar maken om het schoolexamen en het centraal schriftelijk examen goed te laten verlopen, zodat jij uiteindelijk met een welverdiend diploma het Houtkamp College verlaat! In dit examenreglement lees je vooral de gang van zaken rondom de schoolexamens (SE's), zoals afgesproken binnen de scholen van Achterhoek VO en binnen de wettelijke kaders. Daarom staat er ook een voorwoord in namens het bestuur. Daarnaast is er in dit examenreglement ruimte voor een aantal Houtkamp-eigen afspraken, over bijvoorbeeld praktische zaken, over de herkansingregeling, over te laat komen bij een toets (onregelmatigheden) en over het indienen van een verzoek bij de examencommissie. Allemaal belangrijke informatie voor jou tijdens jouw laatste jaren bij ons op het Houtkamp College.

Ik wens je heel veel succes, op weg naar je eindexamen!

Peter Koopman
Rector

VOORWOORD

Geachte leerling, ouder, medewerker en belangstellende,

Voor u ligt het algemeen geldende examenreglement voor alle opleidingen voortgezet onderwijs (basis, kader-, gemengde leerweg, mavo, havo, atheneum en gymnasium), die onderdeel uitmaken van Achterhoek VO.

Het bestuur kiest ervoor dit document uit te geven, omdat het hier wettelijke kaders betreft waarbij het belangrijk is dat alle scholen dezelfde wettelijke regels hanteren. Een aantal artikelen mag volgens de wet door de individuele school(locatie) worden opgesteld of aangevuld. Het betreft hier de artikelen 3, 8.5, 12, 13, 15.4, 16, 17.1 t/m 17.4, 19 en 20.

Het bestuur van Achterhoek VO verleent de rectoren/directeuren het mandaat voor alle taken (met uitzondering het instellen van de Commissie van Beroep) die in de Wet voortgezet onderwijs 2020 zijn opgedragen aan het bevoegd gezag, waaronder het vaststellen van het examenreglement van de school, het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting en het benoemen van de examencommissie.

Dit reglement is van toepassing voor het schooljaar 2024-2025. De regelgevingen gelden voor dit schooljaar en kunnen jaarlijks enigszins veranderen. Leerlingen die nu nog niet in het jaar zitten waarop ze hun centraal examen afleggen, moeten rekening houden met die veranderingen.

Dit document is gebaseerd op de Wet voortgezet onderwijs 2020, het Uitvoeringsbesluit Wet voortgezet onderwijs 2020 en de checklist Examenreglement van de VO-raad. Het document is met alle zorgvuldigheid samengesteld. Mocht u toch nog een onduidelijkheid of onvolkomenheid ontdekken, wilt u dit dan melden aan uw schoolleiding.

Een verwijzing naar een artikel in dit reglement betreft altijd een artikel in dit document. Als naar andere artikelen wordt verwezen, dan wordt daarbij meteen verwezen naar het betreffende document.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van Achterhoek VO

Maria van Hattum
Monic Schijvenaars

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Begripsbepalingen

AVO:	Algemeen Vormend Onderwijs;
College van Bestuur:	het bestuur van de Stichting Achterhoek VO;
College voor toetsen en examens:	College voor toetsen en examens, genoemd in artikel 2, eerste lid van de Wet College voor toetsen en examens;
cpe:	centraal praktisch examen bij beeldende vakken;
cspe:	centraal schriftelijk en praktisch examen in een beroepsgericht programma;
de Wet:	Wet voortgezet onderwijs (WVO) 2020;
deeleindexamen:	een examen in één of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
doubleren:	het voor de tweede maal plaatsnemen in hetzelfde leerjaar van dezelfde schoolsoort;
DUO:	Dienst Uitvoering Onderwijs;
eindexamen:	een examen (schoolexamen en centraal examen) voor ten minste het geheel van de voorgeschreven vakken dat tezamen een diploma vormt;
examencommissie:	een commissie per school(locatie) die de schoolleider adviseert over alle zaken betreffende het examen;
examensecretaris:	het personeelslid dat belast is met de organisatie van het examen. Ondersteunt de schoolleider bij het organiseren en afnemen van het eindexamen, de uitvoering van het examenreglement en het PTA;
examinator:	degene die belast is met het afnemen van het examen in een vak;
gecommitteerde:	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 3.22 en 3.23 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020;
havo:	hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 2.5 van de WVO 2020;

herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
inhalen:	het alsnog afleggen van een eerder gemist (school)examen;
inspectie:	de inspectie bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet op het onderwijstoezicht;
kandidaat:	een ieder die door de schoolleider tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten;
kunstvakken:	de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, drama en dans;
leerweg:	De basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg, gemengde leerweg en theoretische leerweg zoals bedoeld in artikel 2.22 en artikel 2.23 in de WVO 2020;
mandaat:	het onder verantwoordelijkheid van de schoolleider uitoefenen van wettelijk toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van die schoolleider;
mavo:	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 2.6 van de WVO 2020; (Theoretische Leerweg binnen het VMBO)
onregelmatigheid:	het op arglistige wijze geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door bijvoorbeeld vervalsing van administratie of ontduiking van de voorschriften;
onthefving:	een leerling hoeft een vak niet te volgen op grond van 'belemmeringen', bijvoorbeeld op grond van afkomst, handicap of topsportstatus;
onze Minister:	onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
PTA:	Programma voor Toetsing en Afsluiting;
school:	een onderwijsinstelling met een eigen brin-nummer, die ressorteert onder het bestuur van de Stichting Achterhoek VO;
Schoolexamen (SE):	het deel van het eindexamen dat door de school, volgens een vastgesteld Programma van Toetsing en Afsluiting wordt afgenomen;
schooljaar:	het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus van enig jaar en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar;

schoolleider:	de eindverantwoordelijke directeur of rector van de school;
toets:	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten of een praktische opdracht;
tweede examiner:	degene die, naast de examiner, tevens belast is met de beoordeling van het cspe vmbo en cpe;
vakken behorende tot de beeldende vorming:	tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving, fotografie film, audio-visuele vorming;
verhindering:	afwezigheid met opgaaf van reden;
vmbo:	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 2.22 van de WVO 2020;
vrijstelling:	een leerling hoeft een vak niet te volgen omdat al aan de verplichting is voldaan, bijvoorbeeld vrijstellingen voor vakken bij overstap van havo naar vwo;
vwo:	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 2.4 van de WVO 2020.

HOOFDSTUK II   ALGEMEEN DEEL

Artikel 2   Examenreglement

1. De schoolleider stelt voor de school een examenreglement vast aangepast aan de organisatie van de inrichting van het onderwijs en de begeleiding op de school. Het examenreglement omvat procedurele en organisatorische regelingen ter uitvoering van het schoolexamen en het centraal examen alsmede inhoudelijke bepalingen.
2. Het examenreglement wordt door de schoolleider jaarlijks vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie, geplaatst op de website van de school en op verzoek verstrekt aan de kandidaten en voor zover de kandidaten minderjarig zijn aan hun ouders/verzorgers.

Artikel 3   De examencommissie en examensecretaris

1.
  - a. De schoolleider:
    - stelt een of meer examencommissies in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
    - benoemt de leden van de examencommissie; en
    - draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
  - b. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden. De examencommissie van het Houtkamp College bestaat uit de volgende leden:
    - Jolanda Klein Reesink, examensecretaris
    - Fleur van Pijkeren, voorzitter vwo zaken
    - Lianne Koldijk, voorzitter havo zaken
    - Carl Geessink, voorzitter mavo/vmboTL zaken
    - Kayleigh Noordzij, docentVoor examengerelateerde vragen en verzoeken is het e-mailadres examencommissie@houtkampcollege.nl beschikbaar.
  - c. De volgende personen kunnen niet worden benoemd tot lid van de examencommissie:
    - leden van het College van Bestuur;
    - de schoolleider van de school;
    - leden van de medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de school;
    - leerlingen van de school en hun wettelijk vertegenwoordigers.
  - d. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt de schoolleider er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
    - de desbetreffende schoolsoort;
    - de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
    - de kwaliteit van examinering.
  - e. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort de schoolleider de overige leden van de examencommissie.

2.

- a. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
  - het opstellen van een voorstel voor een examenreglement voor de schoolleider;
  - het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting voor de schoolleider;
  - het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
  - het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen; en
  - overige door de schoolleider aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
- b. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
- c. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
- d. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan de schoolleider over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
- e. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in onderdeel b t/m d van dit lid, aan de schoolleider en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs.

3.

- a. De schoolleider wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen. Een examensecretaris is tevens examensecretaris van de deeleindexamens.
- b. De schoolleider en de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs verrichten gezamenlijk de in de WVO 2020 beschreven taken.
- c. De examensecretaris heeft de taak om de schoolleider te ondersteunen bij:
  - het organiseren en afnemen van het eindexamen of het deeleindexamen
  - de uitvoering van het examenreglement
  - de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting
  - de verstrekking van een overzicht van de onderdelen en beoordeling van de schoolexamens.
- d. De schoolleider stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in onderdeel b en c van dit lid worden opgenomen.
- e. De schoolleider verstrekt de taakomschrijving aan het College van Bestuur, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
- f. De schoolleider draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

Artikel 4 Toelating tot het eindexamen

1. De leerlingen van de school worden in de gelegenheid gesteld ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Kandidaten die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, kunnen onder voorwaarden in de gelegenheid worden gesteld aan de school eindexamen af te leggen.

Artikel 5 Afnemen eindexamen

1. De schoolleider en de examinatoren nemen het eindexamen af. Het College van Bestuur is hiervoor verantwoordelijk.
2. De schoolleider wijst een of meer van de personeelsleden aan tot examensecretaris.

Artikel 6 Indeling eindexamen; profielwerkstuk

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide. Het eindexamen vmbo (theoretische en gemengde leerweg), havo en vwo bevat tevens een profielwerkstuk.
2. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo kan mede een maatschappelijke stage omvatten.

Voor havo en vwo:

3. Het schoolexamen havo en vwo omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
4. Het profielwerkstuk heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo.
5. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een cijfer. Het profielwerkstuk dient voor het eerste tijdvak van het centraal examen te worden afgerond.
6. Een leerling met een havo-diploma die zijn leerroute vervolgt op het vwo, mag het onderwerp van het profielwerkstuk hergebruiken, mits de leerling een verdieping aanbrengt en daarbij werk heeft van ten minste 80 uur. Dit profielwerkstuk wordt op vwo-niveau beoordeeld.

Voor vmbo:

7. Het schoolexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg en de gemengde leerweg omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in de desbetreffende sector. Het profielwerkstuk heeft betrekking op een thema uit de sector waarin de leerling het onderwijs volgt.
8. Het profielwerkstuk moet beoordeeld zijn met de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' om te kunnen slagen voor het vmbo-diploma. Het profielwerkstuk dient voor het eerste tijdvak van het centraal examen te worden afgerond.

Artikel 7 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de schoolleider maatregelen nemen. In artikel 7 lid 5 staat een aantal voorbeelden van onregelmatigheden genoemd.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de schoolleider aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen, bedoeld in de vorige volzin, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de schoolleider de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De schoolleider deelt zijn beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de schoolleider in beroep gaan bij de door het College van Bestuur van de school ingestelde, onafhankelijke Commissie van Beroep. Van de Commissie van Beroep mag de schoolleider geen deel uitmaken. Het beroep wordt binnen vijf schooldagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Commissie van Beroep ingesteld. De Commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De Commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het examen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De Commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de schoolleider en de inspectie.

Contact opnemen met de Commissie van Beroep kan via info@achterhoekvo.nl.
De Commissie van Beroep bestaat uit de volgende drie personen: P. Kanters (voorzitter), H. Ketelaars en O. van de Groep. De beslissing van de Commissie van Beroep is bindend voor alle partijen.
5. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
  - a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die

- op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkt uit de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
- c. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
  - d. spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toeëigening van geestesvoortbrengselen van een ander) tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - e. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, te laat komen of afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen of een toets van het centraal examen.
  - f. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat buiten het kader van een toets van het schoolexamen valt, maar wel deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

Artikel 8   Examenprogramma

1. De minister van OCW stelt voor elk van de onderwijssoorten examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
  - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak en
  - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt.

De schoolleider stelt het examenprogramma vast van schooleigen programmaonderdelen die deel uitmaken van het eindexamen, bijvoorbeeld voor het vak levensbeschouwing.
2. Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.
3. De examenprogramma's voor zover het betreft leerwegen in het vmbo kunnen voorzien in differentiaties waaruit de leerling een keuze maakt.
4. De schoolleider kan een vmbo-leerling of havo-leerling in de gelegenheid stellen één of meer vakken op een hoger kwalificatieniveau (uit een hogere leerweg binnen het vmbo, het havo of vwo) te volgen en af te sluiten in plaats van het overeenkomstige vak op het eigen kwalificatieniveau.
5. Voor alle leerlingen die geen Wiskunde A of B volgen, organiseert de school een schoolexamen rekenen. Om deel te nemen aan dit schoolexamen, zijn de leerlingen verplicht om de module Rekenen van Slim leren te volgen gedurende het 4e leerjaar mavo en het 4e en 5e leerjaar havo. Het resultaat van de rekentoets heeft geen invloed op de uitslag van het eindexamen. Het resultaat wordt wel vermeld op de uiteindelijke cijferlijst. Het valt om die reden buiten de herkansingsregeling.

Artikel 9 Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten

1. De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover de schoolleider al dan niet in samenwerking met een of meer scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Indien sprake is van samenwerking tussen scholen, is artikel 2.99 van de WVO 2020 van toepassing.
2. De kandidaten kunnen, voor zover de schoolleider hun dat toestaat, in meer vakken examen afleggen dan in de vakken die ten minste tezamen een eindexamen vormen.
3. De schoolleider beslist, welke in artikel 8, derde lid, bedoelde differentiaties worden aangeboden.
4. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op kandidaten die deeleindexamen afleggen.

Artikel 10 Programma van toetsing en afsluiting

1. Vóór 1 oktober stelt de schoolleider een programma van toetsing en afsluiting vast dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. In het programma wordt in elk geval aangegeven:
  - a. tot welke domeinen de onderdelen van het schoolexamen behoren;
  - b. welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst;
  - c. de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen, inclusief rekenen voor leerlingen zonder het vak wiskunde op vmbo en havo;
  - d. de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt;
  - e. de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder begrepen;
  - f. de wijze van herkansing van het schoolexamen;
  - g. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
2. Het PTA wordt (elk schooljaar) na instemming door de MR vóór 1 oktober door de schoolleider toegezonden aan de inspectie, geplaatst op de website van de school en op verzoek verstrekt aan de kandidaten en voor zover de kandidaten minderjarig zijn aan hun ouder(s)verzorger(s). Voor 1 oktober kunnen er geen rechten aan het PTA worden ontleend.

Houdbaarheid resultaten, vrijstellingen t.a.v. het PTA

1. Wanneer een leerling doubleert in een schooljaar of een examenjaar overdoet, komen alle resultaten van schriftelijke en mondelinge schoolexamens te vervallen.
2. Voor leerlingen die doubleren of het examenjaar overdoen, geldt dat handelingsdelen en praktische opdrachten komen te vervallen, tenzij de betreffende vaksectie besluit dat het reeds behaalde resultaat voor het een schoolexamenonderdeel mag blijven staan. Dit mag alleen als de inhoud en weging gelijk is aan het voorgaande schooljaar.
3. Een uitzondering op punt 1 is dat een leerling voor vakken die volledig worden afgesloten in het leerjaar waarin hij doubleert - niet het examenjaar - de behaalde resultaten voor deze vakken gehandhaafd blijven en de vakken daarmee worden afgesloten. Dit is enkel indien het eindresultaat hoger is dan een 6,5 en de leerling daarvoor kiest. De leerling krijgt ook het aanbod het vak opnieuw te volgen.
4. Een leerling die het examenjaar overdoet, kan bij vakken die met een schoolexamen worden afgerond, ervoor kiezen de resultaten voor deze vakken te laten staan, mits het eindcijfer

een 5,5 of hoger is: rekenen en LO2 (mavo), CKV, maatschappijleer en levensbeschouwing. Voor de overige schoolexamenvakken (géén centraal eindexamen vakken) kan de vaksectie besluiten dat een leerling (onderdelen van) schoolexamens mag laten staan.

5. Wanneer een leerling een examenjaar overdoet, geldt dat de behaalde resultaten van schoolexamens uit het leerjaar voorafgaand aan het eindexamenjaar gehandhaafd blijven. Indien er wijzigingen zijn in het PTA, voor mavo 3, havo 4 of vwo 4/vwo 5, draagt de vaksectie er zorg voor dat de leerling een volledig examenprogramma heeft. Dit kan inhouden dat (een onderdeel van) een schoolexamen opnieuw gedaan moet worden.
6. Een leerling op het vwo, reeds in het bezit van een havo-diploma, is wettelijk vrijgesteld van de vakken maatschappijleer en CKV. Het combinatiecijfer voor deze leerlingen bestaat hierdoor uit de vakken levensbeschouwing en het profielwerkstuk.
7. Indien een leerling op grond van zijn lichamelijke gezondheid niet in staat is de lessen lichamelijke opvoeding te volgen, kan de school de leerling ontheffing verlenen voor lichamelijke opvoeding en/of de vakken LO2 / BSM. In overleg met de teamleider en vakdocenten wordt bepaald of de leerling stopt met het volgen van LO2/BSM, en daarvoor een ander vak moet gaan volgen. De aanvraag voor een verzoek dient te worden ondersteund door een schriftelijke bevestiging van de behandelend arts/sportarts en dient te worden ingediend bij de examencommissie.
8. Een leerling op het vwo, kan door de school ontheffing worden verleend voor het volgen van onderwijs in de tweede moderne vreemde taal indien;
  - a. De leerling een stoornis heeft die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuigelijke stoornis heeft die effect heeft op taal; of
  - b. De leerling een andere moedertaal heeft dan de Nederlandse taal; of
  - c. De leerling onderwijs volgt in het profiel Natuur en Techniek of Natuur en Gezondheid en het onderwijs in de taal naar verwachting verhindert dat de opleiding met goed gevolg wordt afgerond.Om een dergelijke ontheffing te verkrijgen moet de leerling een schriftelijk verzoek indienen bij de examencommissie.
9. De door verlening van vrijstelling verkregen vrije onderwijstijd moet door de betreffende leerling te allen tijde gevuld worden met onderwijswerk voor andere schoolvakken. De leerling maakt daarvoor een plan van aanpak dat voor 1 oktober wordt gedeeld met de coördinator persoonlijke leerroute.

HOOFDSTUK III   HET SCHOOLEXAMEN

Artikel 11   Tijdstip schoolexamen

1. De schoolleider bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt. De periode waarin de schoolexamens voor AVO-vakken plaatsvinden worden aangegeven in het PTA. Deelname hieraan is verplicht.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. De vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld dienen ten minste 10 dagen voor aanvang van het eerste tijdvak te zijn afgerond. In het geval van flexibele digitale examens geldt dat het schoolexamen in het betreffende vak is afgesloten voor het centraal examen.
3. De schoolleider kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in

dat vak of in die vakken af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.

4. Indien de schoolleider gebruik maakt van de afwijkingsbevoegdheid in het derde lid, zendt hij de resultaten die zijn behaald met het schoolexamen en het profielwerkstuk zo spoedig mogelijk aan de inspectie, tenzij de schoolleider de examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan de Dienst Uitvoering Onderwijs.

Artikel 12 Toegestane zaken bij afname schoolexamen

Voor het uitvoeren van de schoolexamenopdrachten in het toetslokaal mogen alleen die zaken het lokaal worden ingebracht, die voor de voorgeschreven en toegestane uitvoering van de opgaven noodzakelijk zijn.

1. Persoonlijke bezittingen zoals tassen, boeken, elektronische apparatuur die verbinding met de buitenwereld kan maken, mobiele telefoons en dergelijke behoren daar niet toe, met uitzondering van de toegestane hulpmiddelen die staan vermeld op de lijst van toegestane hulpmiddelen.
2. De kandidaat maakt bij de schoolexamens uitsluitend gebruik van toegestane bronnen en draagt ervoor zorg dat medekandidaten geen gebruik kunnen maken van informatie of werk van de kandidaat zelf.
3. Tijdens het schoolexamen is het toegestaan dat de leerling zelf iets te eten en te drinken meeneemt waarbij gelet wordt op het voorkomen van storende geluiden.
4. Uiterlijk 2 weken voor aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen ontvangt de kandidaat ter voorbereiding op het centraal examen informatie over een aantal praktische zaken rond het centraal examen. In deze exameninformatie kan de kandidaat bijvoorbeeld lezen welke hulpmiddelen de kandidaat bij zich mag hebben, wanneer de examenruimte mag worden verlaten en als de kandidaat te laat arriveert. Ook staat er informatie over de uitslag, eventuele herexamens en de diploma-uitreiking in. Het is van belang dat de kandidaat deze informatie goed doorneemt.
5. Na advies vanuit het ondersteuningsteam kan de examencommissie toestaan dat een leerling gebruik mag maken van extra faciliteiten tijdens de afname van schoolexamens en/of het centraal examen. Leerlingen worden door het ondersteuningsteam geïnformeerd over het gebruik van de extra faciliteiten voor de start van de eerste schoolexamens.

Artikel 13 Procedure bij verhindering schoolexamen

De school is verplicht de kandidaat een inhaalmogelijkheid te bieden voor de gevallen waarin deze door ziekte of een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke, omstandigheid een eerste afname van een schoolexamen toets heeft gemist.

1. Indien een kandidaat **om een geldige reden**, ter beoordeling van de examencommissie, een eerste afname van een schoolexametoets niet kan doen op het daarvoor vastgestelde tijdstip, dient de kandidaat dit **uiterlijk 24 uur van tevoren schriftelijk** te melden aan de teamleider of indien afwezig diens vervanger, in een verzoek ondertekend door de kandidaat zelf of, indien minderjarig, ondertekend door de ouders/verzorgers. De reden waarom aan het onderdeel van het schoolexamen niet kan worden deelgenomen wordt, middels van een verklaring in het verzoek, duidelijk omschreven. Wanneer de examencommissie hierover positief besluit, wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld om het betreffende onderdeel alsnog af te leggen op een ander tijdstip.
2. Indien een kandidaat **wegens ziekte** niet kan deelnemen een eerste afname van een schoolexametoets op het daarvoor vastgestelde tijdstip, dan dient de kandidaat of de ouder(s)/verzorger(s) dit zo snel als mogelijk te melden bij de teamleider of diens vervanger. De kandidaat wordt in de gelegenheid gesteld het betreffende onderdeel op een ander tijdstip af te leggen. Zodra de kandidaat de school weer bezoekt, wordt bij betreffende teamleider of indien afwezig diens vervanger een schriftelijke verklaring van de ouder(s)/verzorger(s) ingeleverd met de reden waarom aan het onderdeel van het schoolexamen niet kon worden deelgenomen.
3. Een kandidaat die in gebreke blijft de verklaring genoemd in artikel 13 lid 1 en lid 2 in te leveren binnen een week na terugkomst op school, wordt aangemerkt als onwettig afwezig en valt onder de bepalingen van artikel 7, lid 2.
4. Het verzuimen van schoolexametoetsen om andere redenen dan als gevolg van ziekte of een andere situatie van overmacht wordt aangemerkt als een onregelmatigheid in de zin van artikel 7, lid 2.
5. Deelname aan een schoolexametoets betekent dat het eenmaal gemaakte werk zijn geldigheid behoudt. In voorkomende gevallen doen kandidaten er goed aan om zeer bijzondere omstandigheden (bij voorbeeld ernstige ziekte of overlijden in de familie) en ook eigen ziekteverschijnselen **vooraf** te melden bij de teamleider of indien afwezig diens vervanger. In overleg moet van tevoren door een lid van de examencommissie duidelijk worden vastgesteld of een kandidaat in dit geval in staat is aan de schoolexametoets deel te nemen.
6. Indien een kandidaat door ziekte of een bijzondere van de kandidaats wil onafhankelijke omstandigheid de eerste inleverdatum overschrijdt van een schoolexamen-onderdeel (zoals een praktische opdracht uit een het PTA) geldt de volgende procedure:
  - a. De examiner meldt de overschrijding schriftelijk en binnen drie werkdagen bij de betreffende teamleider of indien afwezig diens vervanger.
  - b. In overleg, waarbij de examiner leidend is, wordt een nieuwe inleverdatum vastgesteld. Deze inhaalmogelijkheid wordt schriftelijk aan de leerling meegedeeld.
  - c. Wordt de tweede inleverdatum ook overschreden dan wordt dit aangemerkt als een onregelmatigheid in de zin van artikel 7, lid 2.
  - d. Indien een kandidaat om een andere reden dan als gevolg van ziekte of andere situatie van overmacht de eerste inleverdatum overschrijdt van een schoolexamen-onderdeel met een

inleverdatum (zoals een praktische opdracht uit het PTA), dan wordt dit aangemerkt als een onregelmatigheid in de zin van artikel 7, lid 2.

Artikel 14 Mededeling beoordeling schoolexamen

1. Voor de aanvang van het centraal examen maakt de schoolleider op een nader vast te stellen tijdstip aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
  - a. welke cijfers of beoordelingen hij heeft behaald voor alle in het PTA opgenomen onderdelen van het schoolexamen;
  - b. het gewogen, gemiddelde schoolexamencijfer van de gevolgde vakken;
  - c. de eindbeoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
  - d. de beoordeling van het profielwerkstuk.Dit schoolexamendossier, de SE cijferlijst, wordt ondertekend door de examensecretaris en de schoolleider.

Artikel 15 Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer van alle schoolexamenvakken wordt uitgedrukt in een cijfer uit een reeks oplopend van 1 tot en met 10. Dit cijfer wordt rekenkundig op één decimaal afgerond.
2. Voor vakken zonder centraal examen worden de in het eerste lid genoemde, op één decimaal afgeronde cijfers, rekenkundig afgerond op een geheel cijfer.
3. **Voor mavo/vmboTL:** In afwijking van het eerste lid worden de vakken kunstvakken inclusief ckv (kckv) en lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel, beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'.
Voor havo en vwo: In afwijking van het eerste lid wordt het vak lichamelijke opvoeding (LO) uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel, beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'.
Deze beoordelingen gaan uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
4. **Voor gemengde en theoretische leerweg van het vmbo/mavo:** In afwijking van het eerste lid wordt het profielwerkstuk beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.
Voor havo: Onder verwijzing naar artikel 33 (uitslag eindexamen voor havo en vwo 2024) wordt het combinatiecijfer bepaald uit het gemiddelde van de eindcijfers (bestaande uit gehele getallen) van de volgende onderdelen: maatschappijleer, profielwerkstuk, culturele en kunstzinnige vorming en levensbeschouwing. Het eindcijfer van elk afzonderlijk onderdeel mag niet lager zijn dan een 4.
Voor vwo: Onder verwijzing naar artikel 33 (uitslag eindexamen voor havo en vwo in 2024) wordt het combinatiecijfer bepaald uit het gemiddelde van de eindcijfers (bestaande uit gehele getallen) van de volgende onderdelen: maatschappijleer, profielwerkstuk, culturele en kunstzinnige vorming en levensbeschouwing. Het eindcijfer van elk afzonderlijk onderdeel mag niet lager zijn dan een 4.

Artikel 16   **Bezwaar tegen beoordeling van een schoolexamenonderdeel**

Een kandidaat kan bezwaar aantekenen tegen de beoordeling van een schoolexamenonderdeel, mits hij de volgende regels in acht neemt.

1. De kandidaat geeft het gemaakte werk, indien van toepassing, bij het einde van de toelichting op de beoordeling onmiddellijk terug aan de examinerator, zonder in het werk enige wijziging of aanvulling te hebben aangebracht.
2. De kandidaat bespreekt zijn bezwaar met de examinerator. Als het bezwaar blijft bestaan, geeft de examinerator aan de kandidaat een fotokopie van de desbetreffende delen van het werk, indien de kandidaat daarom vraagt. De kandidaat tekent het bezwaar aan bij de examencommissie:
  - a. uiterlijk op de vijfde schooldag na de toelichting op de beoordeling; en
  - b. schriftelijk en onder opgave van argumenten.
3. De examencommissie beslist over het aangetekende bezwaar, nadat zij de examinerator en eventueel een andere docent van de school heeft gehoord. De examencommissie maakt haar beslissing schriftelijk aan de kandidaat bekend binnen vijftien schooldagen na de aantekening van het bezwaar.
4. De kandidaat kan zich wenden tot de landelijke klachtencommissie (zie schoolgids) indien hij het niet eens is met de beslissing van de examencommissie. Hangende een beroep neemt de leerling deel aan alle lessen en examenonderdelen.

Artikel 17   **Herkansingsregeling schoolexamen**

Een herkansing voor een PTA-onderdeel heeft dezelfde stofomschrijving, vorm en duur als het oorspronkelijke PTA-onderdeel.

17.1 Algemene regelgeving

Indien een kandidaat door ziekte of ten gevolge van een van zijn wil onafhankelijke omstandigheden niet in staat is geweest deel te nemen aan een onderdeel van het schoolexamen, moet dit onderdeel ingehaald worden. Voor inhalen geldt de procedure zoals beschreven bij Artikel 13.1 en 13.2. Ook is er de mogelijkheid om schoolexamens te herkansen. In het PTA staan de herkansbare schoolexamenonderdelen beschreven. Elk schoolexamenvak kent herkansbare onderdelen, waarbij schriftelijke toetsen vanaf een gewicht van 25% altijd herkansbaar zijn*.

- a. Een kandidaat mag geen herkansingsmogelijkheden sparen om die in een volgende periode extra in te kunnen zetten.
- b. Een kandidaat schrijft zich in voor een herkansing via een digitaal inschrijfsysteem, op een door de school te bepalen dag en tijdstip. Als een kandidaat de deadline om in te schrijven mist, kan er géén gebruik worden gemaakt van de herkansing. De kandidaat dient er zelf voor te zorgen op de hoogte te zijn van tijd en plaats van de herkansing en hierbij aanwezig te zijn.
- c. In totaal (voor alle vakken samen) beschikt de mavo-leerling over 3 herkansingen: in elke periode één (M3 periode 3, M4 periode 1 en M4 periode 2). In periode 3 van M3 mag 1 PTA-werk worden herkanst uit heel M3.
- d. De havo-leerling beschikt in totaal over vijf herkansingen, verdeeld over de lesperiodes (H4 periode 1, periode 2, periode 3, H5 periode 1 en periode 2).

- e. De vwo-leerling beschikt in totaal over zes herkansingen, verdeeld over de lesperiodes (V4 periode 3, V5 periode 1, 2 en 3 en V6 periode 1 en 2). In periode 3 van V4 mag 1 PTA-werk worden herkanst uit heel V4.
- f. Besluit een leerling een toets te herkansen, dan geldt het hoogst behaalde cijfer als beoordelingscijfer.
- g. In het geval dat de herkansing wordt gemist, is deze niet meer in te halen.

*Uitzondering is het vak O&O voor havo en vwo, waarbij onderdelen van het PTA op een andere manier herkansbaar zijn.

17.2 Doubleren/versnellen

Indien een leerling doubleert in een jaar waarin reeds onderdelen van het schoolexamen zijn afgelegd, worden afspraken gemaakt en vastgelegd over bewaren (niet opnieuw afleggen) dan wel opnieuw afleggen van deze onderdelen. Dit betreft schoolexamenvakken die reeds zijn afgesloten met een voldoende (CKV, Maatschappijleer, Levensbeschouwing). Uiterlijk 1 oktober worden deze afspraken vastgelegd en gecommuniceerd met de leerling en zijn ouder(s)/verzorger(s).

Indien een leerling versnelt, worden de stappen gevolgd van het Protocol Aangepaste examenroute. Omdat voor deze leerlingen wordt afgeweken van het algemene PTA, wordt uiterlijk op 1 oktober voor deze leerlingen een individueel PTA vastgesteld.

17.3 Verandering van schoolsoort binnen de eigen school

Indien een leerling van schoolsoort verandert, bijvoorbeeld van V4 naar H4, nadat gestart is met schoolexamen-onderdelen uit het PTA vervallen reeds gemaakte schoolexamen-onderdelen uit de verlatende schoolsoort en moet de leerling gemiste schoolexamen-onderdelen uit de nieuwe schoolsoort inhalen. De school maakt voor deze leerlingen een aangepast individueel PTA, uiterlijk twee maanden na de verandering van schoolsoort. Waar mogelijk volgen leerlingen voor een bepaald vak een eigen leerroute. Gemaakte PTA-onderdelen uit de andere schoolsoort mogen wel worden geherwaardeerd wanneer het om dezelfde stof gaat, maar mogen niet worden omgerekend en blijven dus staan.

17.4 Verandering van school

Indien een leerling van school verandert nadat gestart is met schoolexamen-onderdelen uit het PTA vindt er overleg plaats tussen de secretarissen eindexamen van de verlatende en de ontvangende school. De secretarissen eindexamen vergelijken de PTA's van beide scholen en ontwikkelen een individueel PTA voor de betreffende leerling, waarin toetsen van beide scholen opgenomen kunnen zijn. Dit aangepaste PTA wordt gecommuniceerd met de leerling, ouders/verzorgers en de Inspectie. Vanzelfsprekend dient dit een volledig PTA te worden.

Artikel 18 Herexamen schoolexamen vmboTL/mavo

1. De schoolleider kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken van het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen, met dien verstande dat de schoolleider dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijke deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen omvat door de schoolleider aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
2. De schoolleider stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Artikel 19 Bewaring van het schoolexamenwerk

Voor schoolexamens geldt geen wettelijke bewaartermijn.

1. Het schriftelijk werk van het schoolexamen van de kandidaten wordt tot het eind van het schooljaar bewaard door de vakdocent. Het is ter inzage voor belanghebbende in aanwezigheid van de examensecretaris(sen) of teamleider.
2. Mondelinge toetsen worden vastgelegd op een geluidsdrager. Deze opnamen moeten door de examinerator bewaard worden tot het einde van het schooljaar.
3. Na het vaststellen van de cijfers voor het betreffende SE-onderdeel en de bespreking van het schoolexamen met de leerlingen levert de examinerator het gemaakte werk, de afgeronde praktische opdrachten en handelingsdelen, de geluidsdrager en/of het fotomateriaal in bij de examensecretaris zodat het werk kan worden opgeslagen.

Artikel 20 Examendossier

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de schoolleider gekozen vorm. Op het Houtkamp College wordt dit gedocumenteerd in Magister, alwaar docenten hun resultaten invoeren en waar de gegevensuitwisseling met de officiële instanties plaatsvindt.

Het examendossier omvat tevens de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 26g, eerste lid van het Inrichtingsbesluit W.V.O. of artikel 26i, tweede lid van dat besluit, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd. De in de laatste zin bedoelde vakken zijn de drie c.q. twee eindexamenvakken waarin de leerling in leerjaar drie wel onderwijs heeft gevolgd, maar waarin hij geen examen heeft afgelegd. Het betreft de theoretische c.q. de gemengde leerweg. Het examendossier omvat daarnaast ook de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 2.19 onderscheidenlijk artikel 2.28 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

De in de laatste zin bedoelde vakken zijn de drie c.q. twee eindexamenvakken waarin de leerling in leerjaar drie wel onderwijs heeft gevolgd, maar waarin hij geen examen heeft afgelegd. Het betreft de theoretische c.q. de gemengde leerweg.

HOOFDSTUK IV HET CENTRAAL EXAMEN

Artikel 21 Tijdvakken en afneming centraal examen

1. Het centraal examen kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. De examens in het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. De examens in het derde tijdvak worden aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het College voor Toetsen en Examens.
4. Het College voor Toetsen en Examens kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal kandidaten, het centraal examen in het tweede tijdvak eveneens wordt afgenomen door het College voor Toetsen en Examens.
5. Bij toepassing van het derde of vierde lid leveren de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het College voor Toetsen en Examens bepaalt, in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin, alsmede in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin, aan de kandidaten worden teruggegeven.
6. Het College voor Toetsen en Examens kan bepalen dat een toets plaatsvindt voor de aanvang van het eerste tijdvak.

Artikel 22 Centraal examen in eerder leerjaar

1. In afwijking van artikel 21, tweede lid, kan de schoolleider een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen. De route hiertoe staat beschreven in het Protocol Aangepaste examenroute.
2. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak in dat leerjaar.
3. Artikel 32, derde lid en artikel 33, vijfde lid zijn van toepassing.
4. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 23 Opgave kandidaten centraal examen

1. De schoolleider deelt jaarlijks vóór 16 oktober aan de Dienst Uitvoering Onderwijs mee hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen. Eventuele wijzigingen kunnen worden doorgegeven tot uiterlijk 30 november.
2. De schoolleider zendt jaarlijks ten minste tien kalenderdagen voor de aanvang van de centrale examens in het eerste tijdvak aan Onze Minister een lijst waarop voor iedere kandidaat vermeld staat in welke vakken hij centraal examen zal afleggen en waarop is aangegeven welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen heeft behaald.
Voor de aanvang van het tweede tijdvak zendt de directeur een lijst met de kandidaten, de in het eerste tijdvak door die kandidaten behaalde cijfers, de voor zover van toepassing, alsnog behaalde cijfers voor het schoolexamen, alsmede een overzicht van het vak of de vakken waarin elke kandidaat centraal examen zal afleggen, aan Onze Minister.

3. Het tweede lid is niet van toepassing op een schoolleider die op grond van artikel 8.17 van de WVO 2020 examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan Onze Minister.
4. Indien een examenprogramma differentiaties kent als bedoeld in artikel 8, derde lid, kan een kandidaat per tijdvak in niet meer differentiaties centraal examen afleggen dan volgens het desbetreffende programma is vereist.

Artikel 24 Regels omtrent het centraal examen

Voor aanvang van het centraal examen worden de kandidaten schriftelijk op de hoogte gesteld van de voorschriften en het procedures tijdens het centraal examen.

1. De schoolleider zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. Het College voor Toetsen en Examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.
2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen aangaande de opgaven gedaan van welke aard dan ook, uitgezonderd mededelingen van het College voor Toetsen en Examens.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
4. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de schoolleider samen met het gemaakte examenwerk.
5. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.
6. De aan de kandidaat voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
7. Voor het uitvoeren van het centraal examen in het examenlokaal mogen alleen die zaken het lokaal worden ingebracht, die voor de voorgeschreven en toegestane uitvoering van de opgaven noodzakelijk zijn. Persoonlijke bezittingen zoals tassen, boeken, elektronische apparatuur dat verbinding met de buitenwereld kan maken, mobiele telefoons en dergelijke behoren daar niet toe, met uitzondering van de toegestane hulpmiddelen die staan vermeld op de lijst van toegestane hulpmiddelen. De kandidaat maakt bij de centraal examens uitsluitend gebruik van toegestane bronnen en draagt ervoor zorg dat medekandidaten geen gebruik kunnen maken van informatie of werk van de kandidaat zelf.

Artikel 25 Beoordeling centraal examen

1. De schoolleider doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en met het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens, toe. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in een score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De examinerator zendt de score en het beoordeelde werk aan de schoolleider.
2. De schoolleider doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid, onverwijld aan het bevoegd gezag van de school, bedoeld in

artikel 3.23, derde lid van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde/de tweede corrector.

3. De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens bedoelde beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores, toe. Daarnaast voegt de gecommiteerde bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichtte correctie. De verklaring is mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het eerste tot en met derde lid.
5. Scholen/examinatoren communiceren niet over de behaalde scores voor de officiële uitslag van het cspe of het centraal examen.

Artikel 26   Beoordeling centraal examen cspe en cpe

1. De schoolleider draagt er zorg voor dat bij het maken van het cspe/cpe van een eindexamen vmbo en cpe van een eindexamen vwo, een examiner in het desbetreffende vak of programma aanwezig is. De examiner beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door het College voor Toetsen en Examens gegeven richtlijnen. De examiner beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de door het College voor Toetsen en Examens vastgestelde beoordelingsnormen toe. De examiner drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De examiner zendt de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk aan de schoolleider.
2. Voor het cspe/cpe vmbo en cpe vwo vindt de beoordeling tevens plaats door een tweede examiner. De tweede examiner kan een deskundige als bedoeld in artikel 2.51, vierde lid, van de WVO 2020 of een andere examiner van de school zijn. De tweede examiner beoordeelt het resultaat van de opgaven, alsmede de verrichtingen van de kandidaat zoals blijkend uit de in het eerste lid bedoelde schriftelijke vastlegging daarvan. De schoolleider overhandigt de tweede examiner daartoe een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal, alsmede de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid. Artikel 24, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. De examiner en de tweede examiner stellen in onderling overleg de score voor het cspe/cpe vast en zenden de score aan de schoolleider.

Artikel 27   Vaststelling score en cijfer centraal examen

1. De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examiner en de gecommiteerde niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met de schoolleider van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
2. De schoolleider stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score bedoeld in het eerste lid, en met inachtneming van de regels, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor toetsen en examens.

Artikel 28 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
2. De inspectie verzoekt het College voor Toetsen en Examens nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
3. In deze situatie kan het examen gepland worden door het College voor Toetsen en Examens tot de eerste vakantiedag van de zomervakantie.

Artikel 29 Verhinderung centraal examen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, is verhinderd bij één of meer examens in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee examens per dag alsnog te voltooien. Voor onregelmatigheden zie artikel 7.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor Toetsen en Examens zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de schoolleider aan bij het College voor Toetsen en Examens. In dat geval deelt de schoolleider aan het College voor Toetsen en Examens mede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 39 eerste, tweede dan wel derde lid, en waaruit deze toepassing bestaat.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt het College voor Toetsen en Examens het resultaat mee aan de schoolleider.

HOOFDSTUK V   UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 30   Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De schoolleider bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt dat getal, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet tevens een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Artikel 31   Vaststelling uitslag

1. De schoolleider en de examensecretaris stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 32 of artikel 33 en voor zover van toepassing artikel 36.
2. De uitslag luidt “geslaagd” of “afgewezen”.
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de schoolleider en de examensecretaris een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 32   Uitslag eindexamen leerwegen vmbo in 2025

1. De kandidaat die eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of meer heeft behaald;
hij onverminderd onderdeel b:
    - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; of
    - voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;
  - c. hij voor geen van de onderdelen van het combinatiecijfer lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald.
  - d. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief ckv uit het gemeenschappelijke deel, de loopbaan- en oriëntatiebegeleiding de kwalificatie ‘voldoende’ of ‘goed’ heeft behaald;
  - e. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie ‘voldoende’ of ‘goed’ heeft behaald.

2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die eindexamen vmbo heeft afgelegd ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in artikel 2.103 van de WVO 2020, geslaagd indien hij zowel voor
  - a. het vak Nederlandse taal het eindcijfer 6 of hoger heeft behaald,
  - b. het eindcijfer voor het profielvak een 6 of hoger is,
  - c. het combinatiecijfer voor de beroepsgerichte keuzevakken een 6 of hoger isIndien de vakken waarin examen is afgelegd, tezamen een eindexamen vormen van de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 2.26 van de WVO 2020, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.
3. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 35 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 35 eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 33 Uitslag eindexamen havo en vwo in 2025

1. De kandidaat die eindexamen havo of vwo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. **de havo-kandidaat**
    - voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A of wiskunde B als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor de andere vakken, genoemd in dit subonderdeel als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
  - de vwo-kandidaat**
    - voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor de andere vakken, genoemd in dit subonderdeel als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt;
    - voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt, of
    - voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt.
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
  - e. **Voor havo:** hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie ‘voldoende’ of ‘goed’ heeft behaald.

- Voor vwo:** hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak (combinatiecijfer), voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald.
Voor havo: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming, levensbeschouwelijke vorming en het profielwerkstuk.
Voor vwo: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming, levensbeschouwelijke vorming en het profielwerkstuk.
De schoolleider kan daaraan onderdelen toevoegen zoals bedoeld in artikel 3.34 lid 3.
  3. Indien de schoolleider toepassing geeft aan de tweede volzin van het tweede lid, wordt in het examenreglement vermeld welk onderdeel of welke onderdelen worden toegevoegd.
  4. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een vier of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
  5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 35 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 35 eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 34   Voorschriften cum laude in schooljaar 2024-2025

1. Op het diploma vwo van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel,
    - en het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 33.
2. Op het diploma havo van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
    - het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 33.
3. Op het diploma vmbo theoretische leerweg of gemengde leerweg wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de twee AVO vakken in het profieldeel, en
    - het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en

- b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie 'voldoende' heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 32.
4. Op het diploma vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van:
    - de eindcijfers voor de twee AVO vakken uit het profieldeel, en
    - het eindcijfer voor het profielvak en het combinatiecijfer van de beroepsgerichte keuzevakken.
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie 'voldoende' heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 32.

Artikel 35   Herkansing centraal examen

1. Elke kandidaat heeft voor één vak van het eindexamen waarin hij reeds centraal examen heeft afgelegd, nadat ingevolge artikel 32, derde lid, of artikel 33, vijfde lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt, het recht om in het tweede tijdvak of in het derde tijdvak, opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan het centraal examen of aan het cspe. Indien het betreft het eindexamen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg in het vmbo, bestaat dit recht eveneens voor het cspe, af te nemen door de schoolleider aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van een geheel cspe of van één of meerdere onderdelen daarvan.
2. De kandidaat stelt de schoolleider voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 31 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
5. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.
7. Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in één of meerdere vakken op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de schoolleider de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg. Deze mogelijkheid wordt niet als herkansing gezien.

Artikel 36   Diploma, cijferlijst en plusdocument

1. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit. Hierop staan, voor zover van toepassing:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen. Indien toepassing is gegeven aan de mogelijkheid één of meer vakken op een hoger niveau af te sluiten, wordt achter de desbetreffende vaknaam (uit dat niveau) tussen haakjes de leerweg (KB, GL of TL) of schoolsoort (havo of vwo) afgekort vermeld op de cijferlijst,
  - b. **voor havo en vwo** het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
  - c. **voor vmbo** het thema van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk,
  - d. **voor vmbo**: de beoordeling van de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief ckv.
voor havo: de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding.
voor vwo: de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding.
  - e. volgens welke differentiatie als bedoeld in artikel 8, lid drie en vier, is geëxamineerd,
  - f. de eindcijfers voor de examenvakken met inbegrip van het cijfer (combinatiecijfer) bepaald op grond van artikel 33 tweede lid, en
  - g. de uitslag van het eindexamen.
2. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor Toetsen en Examens, een diploma uit waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma vmbo is in elk geval de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken.
3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen geldt het volgende:
  - a. indien het betreft het **eindexamen havo** of het **eindexamen vwo**:
    - de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
    - de vakken algemene natuurwetenschappen, maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, worden niet vermeld op de cijferlijst;
    - vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 3.8 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    - vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    - vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze vakken dan wel de

- overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 2.37 van de WVO 2020, deel uitmaken, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer;
- b. indien het betreft het eindexamen vmbo:
- de vakken behorende tot de beeldende vorming, muziek, dans, drama en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
  - vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 3.8 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
  - vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 2.27 van de WVO 2020, deel uitmaken, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
  - vakken waarvoor de kandidaat op grond van artikel 3.8 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 bij het eindexamen vmbo zijn vrijgesteld, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
  - andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
5. De schoolleider en de examensecretaris tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
  6. Indien de kandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de schoolleider er op verzoek van de kandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar deeleindexamen of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.
  7. De schoolleider van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de kandidaat die met goed gevolg het examen vmbo in de gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 32 voor zover het betreft de uitslag van het eindexamen vmbo in de theoretische leerweg, het diploma vmbo in de theoretische leerweg uit.
  8. Naast de cijferlijst en diploma kan de school de kandidaat een plusdocument meegeven waarin bijvoorbeeld de brede vorming van de leerling zichtbaar wordt gemaakt door het benoemen van de extra curriculaire activiteiten, het beschrijven van competenties, vaardigheden en bijzondere talenten.

Artikel 37   Certificaat

De schoolleider reikt aan de definitief voor het eindexamen vmbo afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor één of meer vakken van dat eindexamen een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:

- a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald
- b. het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met “goed” of “voldoende”.

Artikel 38   Duplicaten en afgifte verklaringen

1. Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten, bewijzen van ontheffing en cijferlijsten worden niet verstrekt. Gewaarmerkte kopieën worden op verzoek verstrekt.
2. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid, eerste volzin, bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door Onze Minister worden verstrekt.

HOOFDSTUK VI OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 39 Afwijking wijze van examineren

1. De schoolleider kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de schoolleider de wijze waarop het examen zal worden afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen in het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt voldaan. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog (neuroloog/psychiater) is opgesteld,
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. De schoolleider kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
  - b. het vak Nederlandse taal;
  - c. enig andere vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen tot toestemming tot gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal en een woordenboek Nederlands naar zijn moedertaal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 40 Gegevensverstrekking

1. Na de vaststelling van de definitieve uitslag stuurt de schoolleider aan de minister van OCW en aan de inspectie een opgave waarop voor alle kandidaten voor zover van toepassing zijn vermeld:
  - a. het profiel of de profielen dan wel de leerweg waarop het examen betrekking heeft;
  - b. de vakken waarin examen is afgelegd;
  - c. de cijfers van het schoolexamen alsmede in voorkomend geval, het vak of de vakken waarop het profielwerkstuk betrekking heeft en de beoordeling en het thema van het profielwerkstuk;
  - d. de cijfers van het centraal examen;
  - e. de eindcijfers;

- f. de uitslag van het eindexamen.
Dit geldt ook voor eindcijfers die in het voorlaatste leerjaar of direct daaraan voorgaande leerjaar zijn behaald.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een schoolleider die op grond van artikel 8.17 van de WVO 2020 examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan de minister van OCW.

Artikel 41 Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen van de kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de schoolleider, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Een door de schoolleider en de examensecretaris ondertekend exemplaar van de opgave, zoals bedoeld in artikel 40 wordt gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het (digitale) archief van de school.
4. Een kandidaat die voor een vak ten overstaan van het College voor Toetsen en Examens centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende genoemde periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij dit College.

Artikel 42 Afwijkende inrichting examen

Ten behoeve van experimenten met een andere inrichting van het eindexamen kan de Minister van OCW toestaan dat van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt afgeweken.

Artikel 43 Spreiding voltooiing eindexamen

1. De schoolleider kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. De schoolleider geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de schoolleider afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 35 eerste tot en met vierde lid is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers, behaald tot en met het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen, zendt de schoolleider aan Onze Minister een

opgave waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel 40, onderdelen a tot en met f.

5. De schoolleider en de examensecretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 32 of artikel 33.

HOOFDSTUK VII

SLOTBEPALINGEN

Artikel 44   Onvoorziene omstandigheden

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist de schoolleider. In voorkomende gevallen is overleg met of melding aan de Inspectie verplicht.

Artikel 45   Inwerkingtreding examenreglement

Dit reglement treedt in werking met ingang van 1 augustus 2024.